

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megörzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 290. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914 december 15.

A lengyelországi nagy csata.

**Megvertük az oroszok déli szárnyát. — Tizenegyezer
ujabb fogoly. — Uj elhelyezkedés Szerbiában.**

A vasárnap eseményei közül legjelentékenyebb, hogy az oroszok déli szárnyát seregeink megverték és hatalmasan üldözik. Ugyancsak új diadalt jelentenek a németek is, akik 11,000 új orosz foglyot ejtettek. Magyarország északi részén az oroszok csaknem teljesen kivonultak az országból.

Szerbiában előnyomuló seregünk új, nagy szerb erővel találkozott, minek folytán új elhatározások és rendszabályok váltak szükségessé, melyek az ellenség visszaverésére vezetnek.

*

Tudósításaink a következőket jelentik:

A lengyelországi nagy csata.

Bécs, december 14. A Sonn- und Montagszeitung haditudósítója írja december 13-áról: Az orosz-lengyelországi nagy csata álló esatavonalak jellegét vette fel. Ez a csata átnyul Nyugat-Galiciába is és ezért az utóbbi

napokban ott is megélnék a küzdelmek. A német osztrák-magyar offenzíva Nyugat-Galiciába a Kárpátoktól való visszavonulásra és erejük összevonására kényszerítette az oroszokat. Nyugat-Galiciában az offenzíva előbbrehaladt.

A németek bekerítik az oroszokat.

Pétervár, december 14. (Az Est jelentése.) A Rjecs katonai munkatársa a következőket írja: A Lovic, Lodz és Pietrkow felé vezető utakon az ellenséges haderő csoportosulása arra enged következtetni, hogy mind a három vonalon egy-egy hadsereg operál. A seregek ily felosztásából a németek bekerítési kísérletére lehet következtetni, egy jól megerősített centrumra Censztochovánál és egy-egy erős szárnyra Lovicnál és Krakónál. Ez az elhelyezkedés ugyanolyan, mint aminő a német seregek elhelyezkedése annak idején volt Metznél és Sedannál.

Az oroszok ungmegyei betörése

Ungvár, dec. 14. (Az Est jelentése.) Az oroszok november 16-án törtek be másodszer Ungmegyébe. Kikerülve az uzsoki szoros, a hol az első betörés alkalmával csufos vereséget szenvedtek, a Kárpátok járátlan ösvényein jöttek be Magyarországra; bevonultak Fenyvesvölgyig.

Az oroszok a második ungmegyei kísérletezése sem tudott eredményt elérni, mint az Hőfer vezérőrnagy legutóbbi jelen-

téséből is kitűnik. Az erdős Kárpátokban az ellenség a hegy gerincétől délre sehoh sem tudott jelentékeny tért foglalni. Ungban visszaszorítottuk az ellenséget egész Uzsokig. Ezt az eredményt főleg annak köszönhetjük, hogy az északi vármegyékben operáló seregeink az egyöntetű hadviselés szempontjából rendkívül előnyös összeköttetést szerveztek egymás között.

Kétségtelen, hogy az oroszoknak a kár-

páti betörésekkel főleg az a céljuk, hogy a Galiciába vezető vasutvonalainkat megbénítsák. Ezt bizonyítja az is, hogy minden vármegyében a vasuti vonal mentén törtek be: Sárosban Orlónál, Zemplénben Mezőlabornál, Ungban Uzsok körül, Beregben Volóc felett és Máramarosban Kőrösmezónél.

Pétervár ostromállapotban.

Kopenhága, dec. 14. Stockholmból jelentik, hogy egy Pétervárról érkezett jelentés szerint a pétervári katonai kerületre vonatkozóan hétfőn a „megerősített védekezés” állapotát proklamálták. A pétervári újságok vasárnap óta nem érkeznek Svédországba.

Az oroszok veresége Bukovinában.

Dorna-Watra, december 14. Csernovic kiürítése után csapataink elfoglalták a védekezésre kijelölt legmagasabb terepeket és az oroszok néhány napon át meg sem kísérelték, hogy csapataink nyomába jöjjenek. Néhány napi pihenő után azonban újabb offenzív lépésekkel próbálkoztak meg. Egyik csapatuk Csernovicból Serreth községen át Radautzig nyomult előre, de itt véres vereséget szenvedett és kénytelen volt visszavonulni a Csernovic és Serreth közt fekvő Tereblesti községig.

Egy másik orosz csapat Csernovicból Storozynetz és Cudyn községeken át igyekezett előnyomulni, azonban Cudynnál vereséget szenvedett és néhány száz halott és sebesült hátrahagyásával szintén visszavonulni volt kénytelen. Storozynetzből egy kisebb orosz különítmény nyugatra fordult és eljutott Behomethig.

Az oroszok erőlködése ezeken a helyeken meddő volt, mert csapataink mindenütt kitűnő terepen várták őket.

A kaukázusi harcok.

Pétervár, december 14. Az utóbbi napokban a kaukázusi orosz csapatok Saraja és Baskala városokért harcoltak és kísérletet tettek arra, hogy a Van felé vezető utat birtokukba vegyék. Ez egyelőre nem sikerült.

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.

Divatos ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek. **Hadi felszerelések;** Dr. Jáger alsóruházat, keztyük, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olesó, szabott áruk! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

Az oroszok vesztesége 1,600.000 ember.

Genf, december 14. A Journal de Genève párisi táviratot közöl, a mely szerint a Temps hiteles adatok alapján **1,600.000 emberre becsüli az oroszok eddigi veszteségeit.** Ebből 540.000 halott, több mint 400.000 a hadifogoly, a többi sebesült és beteg. A Temps úgy vélekedik, hogy Oroszország aligha rendelkezik annyi tartalékkal, a mennyivel ezeket a hiányokat pótolni lehetne.

Ujabb alakulások a szerb harctéren.

Budapest, december 14. (Hivatalos.) A déli harctérről Drüiatól keleti irányban indított offenzívánk Valjevótól dél-keletre nagy tulerőben lévő ellenségre talált. Ez nem csak offenzívánk feladását, hanem azt is okozta, hogy számos hét óta hőiesen, de nagy veszteségek mellett szívós harcokat vivó csapatainknak messzebbre kellett visszavonulniok. Ezzel szemben áll Belgrád bevétele. Az ezekből eredő össz helyzet újabb hadművelési elhatározásokat és rendszabályokat fog eredményezni, melyeknek az ellenség visszaszorítására kell vezetniök. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bulgária magatartása.

Szofia, nov. 14. Ferdinánd bolgár király Derussi román követet egyórás külön kihallgatáson fogadta. A tanácskozásba később belevonták Radoszlavov miniszterelnököt is. Radoszlavov ezután estére összehívta a pártok vezetőit és hosszas nyilatkozatot tett előttük az általános európai helyzetről és Bulgária jelenlegi magatartásáról. A tanácskozás után Tarnovszky Ádám gróf osztrák-magyar követ felkereste a miniszterelnököt és vele sokáig tanácskozott.

Az entente követei a bolgár miniszterelnöknél.

Szofia, dec. 14. Az entente hatalmak követei vasárnap együttesen felkeresték a miniszterelnököt.

Radoszlavof miniszterelnök kijelentései.

Milanó, dec. 14. Berlinből jelenti a Courrier della Seranak: Radoszlavof miniszter kijelentette egy berlini újságróval folytatott beszélgetése kapcsán, hogy Macedóniát, a kedvenc gyermekét elszakították Bulgáriától és a mostoha Szerbia hatalma alá került. Ez nagy bűn volt. Tudjuk azt, hogy Németország mindig jóakarattal volt irántunk és mi is hasonló érzést táplálunk Németországgal szemben.

Bulgária kívánságai.

Bukarest, dec. 14. A Diminateanak jelentik Szófiából: Nagy feltűnést kelt itt a félhivatalos „Kambana” cikke, mely többek között ezeket mondja: Szerbia leverését itt úgy tekintik, mint Macedónia feltámadását. Mi, — írja a lap — akik reszkető szívvel figyeltük az osztrák és magyar csapatok minden mozdulatát, egy szívvel kiáltjuk most: Tisztelet és dicsőség az osztrák-magyar hadseregnek! Tiszteletet, becsületet és végre már nyugodt napokat kívánunk az ősz esésár- és királynak. Egyben üdvöt kiáltunk Ausztria-Magyarország szláv nemzetségeinek magatartásához és még csak azt

mondjuk: „Nem kell már soká várnotok ránk! Mi rövidesen ott leszünk, ahová menünk a tisztességérzés és becsületudás parancsolja.”

Cetinje bombázása.

Milanó, december 14. Catinjéből ideérkezett jelentés szerint a város felett a mult napokban látogatást tett egy osztrák-magyar katonai aeroplán és több bombát dobott le. Az első bomba a Grand Hotel közelében, a második Danilo herceg háza előtt, a harmadik az orosz követség közelében robbant fel. Mind a három robbanás jelentékeny károkat okozott. Az aviatikusra ágyukkal és puskákkal lövöldöztek, de a repülőgép nagy magasságban volt és így eltávozott minden baj nélkül. A repülőgép látogatása a montenegrói főváros felett a népet nagyon felizgatta. A cetinjei lakosok sajtáságos módon viselkedtek, kirohantak az utcákra, össze-vissza futkostak és ökleiket rázták a kellemetlen vendég felé.

Forrongás Irországban.

Rotterdam, dec. 14. A lapok jelentik, hogy az ir alkirály visszalépése a minisztériumban való komoly differenciák miatt történt. Az irországi zavargások nyílt forradalmi jellegűek. (Sonnund Montagszeitung.)

A tábori püspök karácsonyi pásztorlevele a küzdő katonákhoz.

Bjelik Imre püspök, tábori apostoli vikárius, a karácsonyi ünnepek közeledtével pásztorlevelet intéz a hadbanálló, nemkülömben a sebesült és beteg katonákhoz. A meleghangú, vallásos hazafias érzéstől áthatott körlevél többek között a következőket mondja:

— Otthon ezreknek fáj most a szívük, ha az idej karácsonyi ünnepekre gondolnak. A csillogó karácsonyfánál olyan sokan fognak hiányozni szereteteik közül, akik az otthontól távol dermesztő hidegben, kietlen vidéken, heves harc közepette vagy a betegágyon kénytelenek a kereszténység békeünnepét megülni. És az otthonmaradottak érzik a ti fájdalmatokat is: a legszebb családi ünnepen távol kell lennetek szülőktől, feleségtől, gyermekektől...

— Kedves testvéreim! Ha mindjárt minket itthon és titeket a haremezón és a kórházakban egyformán szomorú érzelmek fognak is el, azért mindannyiunkat ugyanaz a szellem lelkesít: az örömteljes áldozatkészség és lemondás szelleme.

— Ti hősök! Az összes áldozatokat fogjátok fel keresztény szellemben és hasonlót titeket a keresztény lélekerő. Legyetek rettenthetetlen bátorságu férfiak, miként a tölgy, melyet semmiféle vihar meghajlítani, semmiféle zivatar ledönteni nem tud.

— Mögöttetek milliók állanak, akik könyörögve emelik kezeiket az éghez. Az irgalmas Isten nem fogja szorongatott népének ezt a könyörgését meghallgatatlannal hagyni. Legyetek bizalommal! Előre tehát bátorsággal az Istenbe vetett bizalommal! Bánt a gond feleségteért, gyermekeitekért, agg anyátokeért? Ne féljete! A jótévő szeretet fáradhatatlannal működik, az isteni Jézuskával elmegy szereteteitekhez és vigasztalást visz, nyomort enyhít és könnyeket töröl.

— A Szentírás és a világtörténelem számtalan hősről beszél. De mindegyiknek volt egy közös jellemvonása, t. i. nagy, bensőséges bizalom Istenben, az erős hit, a lelkes bizakodás és a tiszta lelkiismeret. Ezeknek köszönték sikereiket és győzelmeiket is. Örömmel láttam magam az északi és déli

harctéren, hogy ti is a esatasorban, a tűzvonalban és a kórházakban a jámborság szellemét ápoljátok és imákban s a szentségek vételében kerestek és találtok vigasztalást és erősséget. Tartsatok ki ebben a szellemben! Még nem vagytok a célnál! Még csatákat kell megküzdeni és győzelmeket kivívni, melyek a szeretett haza békéjét és nyugalomát biztosítják. Csak akkor nyugodhattok meg babéraitokon; akkor, de előbb nem, örömmel vonulhattok haza ti vitézek; akkor örömmel vonulhattok haza a hazai földre, ti boldogok; akkor örvendhettek sikeres munkátoknak, ti győzhetetlenek; akkor szereteteitek körében fogjátok élvezni a megingathatatlán hűség jutamát, ti hősök!

A tábori püspök közli ugyanebben a körlevélben, hogy az apostoli szentszék által december 9-én adott diszpenzáció értelmében az egész fegyveres erő minden tagja, továbbá a hadsereg, vagy a hajóhad kíséretében lévő polgári személyek karácsony előestéjén (a görög katolikusok saját naptáruk szerint) fel vannak mentve a husevési tilalom alól.

Fetser Antal püspök üdvözlése.

Nagyvárad katolikus egysületei közül vasárnap délelőtt 11 órakor számosan üdvözlötek testületileg Fetser Antal püspököt kinevezetése alkalmából. Az ujonnan kinevezett megyei püspök egyszerre fogadta az üdvözlésre megjelent küldöttségeket, kik között képviselve volt Nagyvárad egész katolikus társadalma.

Képvisele voltak a Katolikus Kör, az Urak Mária Kongregációja, a Kath. Népszövetség, a Népszövetségi Otthon és Hitelszövetkezet, a Szent László fimenedékház-egylet, az Erzsébet bölcsőde-egylet s a kath. sajtó számos taggal.

Az üdvözlés rendkívül meleg volt, mintha a jelenlevők mind egy nagy családot képeznének, kik között Fetser Antal püspök az összekötő kapocs, kinek az egész társadalomra kiáradó nagy szeretete egyesítette nagy családdá Nagyvárad összes katolikusait.

Az összes jelenvoltak szívét fájdalmas öröm töltötte el s a hangulatokon inkább a veszteség fájdalma dominált, mikor ünnepésre gyűltek össze,

Az ujonnan kinevezett megyéspüspököt dr Karácsonyi János apátkanonok üdvözlötte a Katolikus Kör nevében a következő beszéddel:

— A Katolikus Kör megbizásából tehát Nagyvárad egész társadalma nevében jelenünk meg itt. Méltóságod nagy elfoglaltsága mellett nemesak nagy szeretettel vezette mindig a Katolikus Kört, hanem előadások tartásával is vezette a hitélet terén. Veszteségünkre gondolva gyászruhában, szomoruan kellene megjelenünk erre az üdvözlésre. De éppen azért vagyunk katolikusok, hogy az általános katolikus érdeket tartsuk szem előtt. Ha pedig a katolikus egyház nagy érdekeit tartjuk szem előtt, akkor lehetetlen be nem látnunk, hogy az isteni Gondviselés, mikor Méltóságodat a győri püspöki székre kiválasztotta, oly hivatást rendelt számára, melyre igazán alkalmas, mert oly fényes tehetségekkel, oly lángoló buzgalommal áldotta meg, amellyel nagy jótéteményévé válik egyházmegyéjének, mert megvagyunk

győződve, hogy ott, hazánk nyugati részén hivatást épp oly buzgalommal fogja vezetni, mint amilyen buzgalmat itt Váradon tanusított.

Méltóságod itt Nogáll szellemében működött, az ő példája után indult s Nogáll szülővárosának és megyéjének legméltóbb vezére lett. Azért mi, katolikusok Istenhez fordulunk, kérve, hogy aki eddig vezette, még inkább áldja meg ezentul, hogy magas hivatását Isten dicsőségére és a lelkek üdvére tölthesse be. És nagy elfoglaltsága mellett tartson meg szívében mindig egy helyet nekünk, kik mindig megtartjuk emlékét szívünkben.

Azután dr Imrik Gusztáv az Urak Mária Kongregációja, dr Krüger Aladár a kath. sajtó és a Kath. Népszövetség és mellékintézményei, dr Bundala Mihály kanonok a Szent László fimenedék-ház egyesület, dr Molnár Imre pedig az Erzsébet bölesőde egyesület nevében lendületes szép beszédekben üdvözölték az új kinevezett győri püspököt.

Fetszer Antal nagy meghatottságával küzdve válaszolt az üdvözlésekre:

— Hálátelt szívvel köszönöm szives üdvözlésüket, mellyel megtiszteltek engem most, mikor el kell hagynom ezt a várost, hogy átvegyem a győri egyházmegye kormányzatát. Oly urak előtt állok, akik tudják, hogy a méltóság nem annyira méltóság, mint áldozat. Feltettem magamban, hogy ezt az áldozatot egy katolikus férfinak, egy papnak, egy püspöknek önfeláldozásával fogom elfogadni és mivel meg van írva, hogy a jókedvű adakozókat szereti az Isten, feltettem magamban, hogy ezt az áldozatot jókedvvel fogom meghozni.

E szavaknál a püspök küzd előtörő könnyeivel, majd így folytatja:

— Bevallom gyöngeségemet: nehéz küzdelembe kerül, hogy jókedvvel fogadjam az áldozatot s az önök szeretete, mely engem mindig körül vett, meggyőz engem arról, hogy mily nehéz jókedvvel fogadnom ezt az áldozatot, meggyőz arról, hogy mily nehéz keresztet vettem magamra. De ez a szeretet reményt nyújt nekem arra, hogy szeretetük el fog kísérni engem a távolba is, amint én is érzem, hogy Váradhoz elválaszthatatlan kötelekek fűznek és annyi elszakíthatatlan belső kapcsolat.

Amint körülményeim engedik, ellátogatok többször ide, s akkor hiszem, hogy amily szeretettel környeznek, ugyanazzal a szeretettel fogadnak majd, amily szeretettel fogadom én majd, ha valaki hozzám ellátogat, mert a másik házam is ki lesz tárva számukra. Akiket a szeretet összeköt, azokat a halál se fogja elválasztani. A szeretet túléli az időt s nem ismer távolságot, ez a szeretet élni fog. Ez a szeretet, mely most oly nehezé teszi a válást, ez a szeretet fog támogatni távoli működésomban.

Az Isten bőséges áldását kérem mindnyájukra. Növekedjenek körükben a katolikus fellendülésnek bizonyosságai. Isten áldja meg mindnyájukat. 1°

x **Megfagyott**, széltől kivörösödött, kicserepedett, arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatása az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13-02

A harctér halottja.

Dr Lukács Endre temetése.

Óriási részvét mellett kísérték vasárnap örök nyugalomra a harctéren elesett derék fiatal katonát, dr Lukács Endre tartalékos tüzérhadnagyot.

Dr Lukács Endrét hősiesség küzdelem között, a homonai harctéren egy orosz gránát ölte meg, mérhetetlen bánatára a szülőknek, rokonoknak s mindazoknak, akik a derék, rokonszenves ifjút ismerték és szerették. A hazáért hősi halált halt kiváló katonát Homonnán hantolták el, a szülők azonban rajongásig szeretett fiuk hülttetemét hazaszállították, hogy itt aludja örök álmát a szülőváros rögei alatt.

Impozáns, szívet facsaró módon nyilatkozott meg a szeretet és részvét vasárnap a temetésen. Ezernyi közönség gyűlt össze Rimanóczy-utcán, a fekete posztóval bevont gyászház előtt. Ott láttuk a város intelligens közönségének óriási tömegét. Kivonult a helybeli tüzérség díszben, ágyukkal s az összes Nagyváradon állomásozó tisztek. A gyászoló közönség ilyen tömeget ritkán láttuk városunkban egy-egy temetésen.

A résztvevők óriási tömegében díszbe öltözött rendőrök és karszallagos polgárőrök tartották fen a rendet.

Az énekkar megható gyászenekével hozták ki a gyászházból a koporsót az utcára s az Ezredévi Emlék-tér és Rimanóczy-utca összeszőgelésénél helyezték el a fekete lepellet letakart koporsót, amelyen a hősi halált halt ifjú tisztcsákója, kardja és tarsolya, továbbá egy széttépett ágyu-páncéllap volt elhelyezve, amelyet bajtársai tettek sírjára a homonnai temetőben.

A koporsót bánattól megtört szülei: Lukács Gyula és neje, az elhunyt testvérei: Klári és Béla, valamint sógora: dr Fekete Dezső állták körül.

Dr Kecskeméty Lipót főrabbi megindító gyászbeszédet mondott a koporsó felett. A gyászbeszéd alatt szívetfacsaró zokogás töltötte be az egész teret s a részvét, a bánat könnyei csillogtak a szemekben.

A gyászbeszéd után a koporsót a tüze-
rek vállukra vették s vitték a koszorú özö-
nével borított gyászkocsizhoz, amely elé hat
fehér ló volt fogva.

Percek teltek el, míg az inpozáns gyászmenet kifejlődhetett s kiért a Bémer-térre, amelyet szintén elárasztott a rengeteg gyászoló közönség.

A gyászkocsi után ezernyi közönség tolongott s s menetet három ágyuval a tüzérség zárta be.

A gyászmenet a Szent László-téren és Mezey Mihály-utcán át a temetőbe vonult, ahol az ágyuk diszlovései mellett helyezték a haza védelmében elesett ifjút korai sírjába.

A téli háború borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadseregélyező Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

Kiket vettek be katonai szolgálatra.

A B) alosztályu népfölkelők.

A rendes sorozásokon katonai szolgálatra alkalmatlanoknak talált s eddig a B) alosztályba tartozó egyének tudvalevőleg bemutatási szemlére rendeltettek és pedig a 24 évesektől a 36 évesekig. Ezek közül az alkalmasakat rendes katonai szolgálatra rendelik be, kiképezik s mint népfölkelők vesznek részt a kiképzés után a háborúban.

Nagyváradon, mint már megirtuk, szombaton keztek meg a bemutatási szemlést s tegnap folytatták.

A megvizsgált egyének közül a két napi szemlén a következőket vették be:

A szombati, december hó 12-iki szemlén az 1890. évben született egyének közül: Boros Sándor István, Friedlander Ernő, Gantner István, Gáspár (Grószmann) Sándor, Germán Károly, Grünwald Sándor, Kiss Jenő Sándor, Kollát András József, Kolozsi József, Kulcsár István, Mezei László, Molnár Lajos, Papp Gusztáv, Papp Károly, Rosenberg Jenő, Szász József László, Tóth Jenő, Zsigmond Béla.

Az 1889. évben született egyének közül: Almási László, Balázs Endre, dr Balázs Jenő, Barakonyi István László, Bálint Dániel, Beck Árpád, Biró Mihály, Cser János, Csabán József, Farkas Imre, Grószmann Bernát, Glück Zoltán Zorach, Gyulai Sándor, Hartman Andor, Karsai Mihály, Kiss Mihály, Klein Ferenc, Klein Izidor, Lusztig Armand, Muhari Béla, Nánási Károly, Pekker Károly, Pázmány Ferenc, Riedli Adolf, Stern Sándor, Süch Dezső, Szabó József, Tóth János, Izsák Sándor.

A hétfőn, december 14-én tartott szemlén bevételtek: az 1888. évben született egyének közül: Africht Sándor, Barényi István, Bauer Jenő, Budai Péter, Diósi Andor, Dombi István, Farkas János, Fuchs Mór, Gáll József, Gulyás János, Horváth István, Izsák Manó, Jónás Lajos, ifj. Kopócsi Endre, Köteles Árpád, Kun László, Koss Jenő Kálmán, Ladányi Lajos, Lóbl Dezső, Molnár Lajos, Nagy András, Osváth József, Papp László, Pázmány József, Pécsi József Károly, Pécsi József, Schnitzer Sándor, Schvarcz József, Steiner Jenő, Szabó Béla, Szabó József, Szabó Sándor Zoltán, Szalontai Kálmán, Szécsi József, Szántó Stern Sámuel, ifj. Takár János, Tóth István, Ullmann Arthur, Vadas Jenő, Vasvári János, Vida József, Weisz Lipót.

Az 1887. évben született egyének közül: Bálint Tógyer, Budai József, Berkovics Jenő Ignác, Darvassi Lajos, dr Erlich Kálmán, Ertsey József, dr Fényes Samu, Friedmann Lipót, Fóris Dezső, Gazdag Ferenc, Hoducz Ignác, Heimovits Dezső Dávid, Himler Armin, Keledi József, Klein H. Jakab, dr Lőrincz Sándor, Mártonffy Zoltán, dr Molnár Jenő, dr Molnár Jenő, Molnár (Mitteiler) Jenő, Papp János, Szalai Gyula, Szemere Miklós, Somogyi Ákos, Tolnai Ferenc, Tóran Sándor, Turbucz János, Ungvári Gergely, Vántus Imre.

Az 1886. évben született egyének közül: Bebe Kálmán, Gáll Béla, Glück Bernát, Guttmann Gyula, Mille Lajos, Novák Lipót, Papp József, Rácz Imre, dr Steiner Sándor, Szalavetz Manó, Tóth Dániel, Vas Emil.

Az 1885. évben született egyének közül: Bódis Ferenc, Dévald László, Erlich István, Friedmann Hermann, Gábel Izidor, Hanga József, Jánosi Lajos, Jós István, Kepes Ferenc, Köhn Márton, Kovács Lajos, Puskás Gere Károly, Reisch András, Repkó Géza, Róth Simon, Rósenthal Béla, Schvarcz Jakab, Simon Gyula, Szabó István, Tibor Ernő.

Az 1884. évben született egyének közül: Armós János, Belina István, Biró Károly, Bodnár János, dr Erdélyi Szevér, dr Hirsennmann Gyula, Kovács József, Kraszner Hugó, Krupka Ferenc, dr Kugler József, Löwinger Lipót, Ölbaum Jenő, Papp Lajos, Toma János, Wertheimstein Viktor.

Ma, kedden az 1883., 1882., 1881., 1880. és 1879. évben született nagyváradai ifjak kerülnek sorra, a következő napokban pedig az idegen illetőségűekre kerül a sor.

Elfelejtette hogy meghalt.

Weisz, a metsző katona akar lenni.

Szokatlan ügy foglalkoztatja most a székelyhidi, szécsényi főszolgabirákat és Biharvármegye alispáni hivatalát. Amilyen komikusnak látszik most a dolog, ép oly tragikus kimenetele is lehet, ha befejezést nyer a megindult vizsgálat.

Weisz Sámuel 1882-ben született Székelyhiden. Mikor elérkezett a sorozási ideje, 1904-ben rendesen elő is állott, de alkalmatlannak találták és visszahelyezték. 1905-ben ismét sor alá állott Weisz és akkor megint alkalmatlan volt. Időközben a Weisz család elköltözött Komlóstótfalura, ahol huzamosabb ideig tartózkodtak.

1906. január havában Weisz Farkas Weisz Sámuel édesatyja megjelent az anyakönyvvezető előtt és bejelentette, hogy az ő Samu nevű fia tüdőgümőkórban meghalt. A haláleset felvételi-ívet 77. szám alatt elküldték a székelyhidi főszolgabíróknak, aki annak alapján szabályszerűen törölte is Weisz Sámuel a hadkötelesek közül. Rendszerben is lett volna a dolog, talán sohse jutott volna eszébe senkinek Weisz Sámuel, ha be nem következik a világháború és a B) osztálybeli népfelkelőket is sor alá nem állítják újból.

Weisz Sámuel 1906 óta elköltözött Komlóstótfaluból és Szécsényben vállalt állást a hitközségnél, ahol mint metsző és segédkantór szerepel. A B) osztálybeli népfelkelőkkel jelentkezett a főszolgabírósnál Weisz is. A jelentkezési lapot szabályszerűen áttették a székelyhidi főszolgabíróhoz, aki bizonyára roppant megörült a jelentkezésnek.

— Ime még a meghaltak is jelentkeznek a magyar hadseregben! Jelenti örvendezve a járási irodatiszt a főszolgabíróknak.

Azonnal utána néztek a dolognak, megindították a vizsgálatot, átnézték a haláleset felvételi-ívet. Rendszerben volt minden. Weisz meghalt! És Weisz még sem halt meg, mert él és metsző. Bizonyára elfelejtette, hogy ő időközben meghalt, mert másképp nem jelentkezett volna.

Kihallgatták Weisz Sámuel. Weisz előadta, hogy ő soha életében még nem halt meg és az ő családjából Komlóstótfaluban nem halt meg senki.

— Át kell vizsgálni az anyakönyveket! adta ki a rendeletet a főszolgabíró.

Ekkor derült ki, hogy 77. számú anyakönyvi bejegyzés nincs is, mert a komlóstótfalusi anyakönyvben 1906-ban csak 71 a bejegyzések folyószáma. Nyilvánvaló, hogy a haláleset körül bajok vannak. A főszolgabíró aztán megakart hallgatni a hivatalos okirat kiállítót, azonban itt újabb meglepetés érte.

A kiállító és aláíró közegek közül ugyanis egyet sem találtak az élők sorában.

Az aktát a további vizsgálat megtartása végett Biharvármegyéhez tették át Fráter Barnabás alispánra bizván annak a megállapítását, hogy Weisz Sámuel tényleg él-e, vagy ha meghalt, mit csináljanak Weiszszal a szécsényi metszővel.

Kik menthetők fel a katonai szolgálat alól.

A kamara értesítése.

A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara a következő értesítést küldötte a nagyváradai és biharmegyei pénzügyhatóságokhoz:

A m. kir. pénzügyminiszter ur 8171. P. M. sz. leirata alapján értesítjük a t. eimet, hogy az összeirt népfelkelésre kötelezettek közül alkalmasnak talált és népfelkelői tényleges szolgálatra behívott intézeti alkalmazottak közül az ügymenet zavartalan fenn tartásának érdekében és polgári alkalmaztatásukban továbbra is meghagyhatása érdekében; amennyiben az illetők betöltött állásukra nézve követelt alaki képesítéssel rendelkeznek és már az 1914. évi október hó 1 napját megelőző időben oly természetű ügyekben nyertek alkalmazást, hogy egyáltalában nem pótolhatók s akiknek működését ennél fogva az alkalmazó pénzügyhatóság fennállásának és hivatászerű működésének komoly veszélyeztetése nélkül nem nélkülözheti, a m. kir. pénzügyminiszter ur felmentésük iránt a honvédelmi kormánytól szükséges intézkedéseket megtenni hajlandó.

Arra az esetre tehát, ha alkalmasnak talált tisztviselői közül a tényleges népfelkelői szolgálat alól felmentését kieszközölni óhajtaná, erre vonatkozó kérelmét az ide mellékelte minta szerint és az abban 1—14. számok alatt felvett rovatok pontos kitöltése mellett (a 15. és 16. számok alatt felvett rovatok üresen hagyandók) két példányban szerkesztendő felmentési javaslatok, valamint az illetők által a népfelkelési bemutató szemlén nyert „Népfelkelési igazolványi lapok” csatolása mellett az alulírott Kereskedelmi és Iparkamarához esetről-esetre terjeszték elő.

Figyelmeztetjük azonban a t. eimet, hogy felmentési javaslataik előterjesztésénél a legnagyobb szigorral és körültekintéssel járjanak el és minden más indok és tekintet mellőzésével kizárólag csak olyan tisztviselőt hozzanak javaslatba a felmentésre, aki az intézet ügymenetének fentartása érdekében valósággal nélkülözhetetlen és más által nem pótolható, — annál is inkább, mert a fentebb ismertetett szempontok figyelmen kívül hagyásával előterjesztett s minden tekintetben kellek képen meg nem indokolt felmentési javaslatok már a m. kir. pénzügyminiszter ur részéről sem fognak figyelembe vétetni.

Nagyvárad, 1914. december hó 13.

A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara.

Dr Moskovits József, Dr Sarkadi Lajos,
elnök. titkár.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczy-uton kaphatók.

..HIREK..

A Szigligeti-Társaság háborús délutánja.

Vasárnap délután 5 órakor tartotta a Szigligeti-Társaság a második háborús ünnepélyét. Előkelő, főleg hölgyekből álló közönség jelent meg a városháza nagytermében, hogy végig élvezze a szép és magas nivóju műsort.

Az első szám Kemény Ödön, az Adria tengerhajósági társaság titkárának előadása volt a világháborúról. Kemény Ödön Anglia üzleti háborújának nevezte el a világháborút és félórás előadásában megismertette a hallgatókkal a nagy küzdelem titkos rugóit. Az élvezetes és érdekes előadást nagy élvezettel hallgatta a közönség.

A műsor legfényesebb pontja Rettegny Margit szavalata volt. A Szigligeti színház nagyon intelligens és kiforrott művésznője a legfinomabb izléssel válogatta össze az elszavalt költeményeket. Minden vers irodalmi remek és a kifogástalan, művészi előadás pedig a legélvezetesebb perceket szerezte. Szabolicska Mihály „A kereszt legenda” című költeménye után perecekig zugott a taps és az éljen. Ez a nagy elismerés legelső sorban Szabolicska Mihálynak szólt, de kijutott belőle Rettegny Margitnak is, mert valóban művészi produkált, mikor a gyönyörű költemény legkissebb, legrejtettebb szépségeit is pompásan érvényre juttatta.

Antal Sándor novelláját Páll Ilona igazgatónő olvasta fel. A szerzőt és a felolvasót sok meleg tapssal ünnepelte a közönség.

Lévai Farkas Pál, a Szigligeti színház nagytehetségű művésze több komoly és humoros költeményt szavalt el óriási sikerrel. Nagyon tetszett Kormos Ferenc két verse.

Dicséret illeti a rendezőseget, hogy a műsorszámokat ilyen gondnal válogatta össze.

* Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök távirata Frigyes főherceghez.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök táviratban üdvözölte Frigyes főherceget, hadseregünk fővezérét, tábornaggyá történt kinevezése alkalmából. Táviratára a következő válasz érkezett:

„Ó császári és királyi fenségének, Frigyes főherceg, tábornagy urnak legmagasabb megbízásából van szerencsém Excellenciádnak szives szerencsekívánataiért legszivesebb köszönetét közölni. Gróf Cappy, kamarai elöljáró.”

Ugyanezen alkalomból megyéspüspökünk üdvözölte Frigyes főherceg fenséges nejét, Izabella főhercegnőt is, aki a következő távirattal válaszolt:

„Legszivesebb köszönet férjemnek kitüntetések alkalmából kifejezett szives jókívánataiért. Isten segítségével vezesse vitéz seregeinket a végső győzelemre. Izabella, főhercegnő.”

* Uj tábori lelkész. Ó Felső Bánáss László esabai róm. kath. káplánt tábori lelkészé nevezte ki a hadi tengerészethez.

*** Dr Belopotoczky Kálmán nagybeteg.** Nagy részvéttel értesülünk, hogy dr *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., nyug. tábori püspök, a lat. szert. káptalan nagyprépostja, nagybeteg. December 8-án, a Boldogasszony szeplőtelen fogantatásának ünnepén ő tartotta az Urnök Mária-kongregációjában a tagavatást és nagy szónoki hévvel lángoló beszédet intézett a kongregáció tagjaihoz, mely után áthevülve távozott s még az nap beteg lett. Betegsége napról-napra fokozódott, nagy foku tüdőgyulladás van. A nagybeteg ereje rohamosan hanyatlal s már apatikusan fekszik betegágyán. Orvosa: dr *Mayer* László a legnagyobb gonddal ápolja s naponta többször is meglátogatja. A nagyprépost betegsége városszerte a legnagyobb részvétet kelti s városunk egész katolikus társadalma fohászkodik az egek Urához az általánosan szeretett főpásztor egészségéért.

*** A Katolikus Kör vetítőestéje.** A Katolikus Kör mai vetítő előadásán az egész világháború színtereiről 85 darab gyönyörű, színes és rendkívül érdekes csataképet mutat be előadása keretében *Hegedüs* Gyula előadó. Ugy az illusztris előadó előadása, mint a világháború nagy eseményeivel összefüggő aktualis képek nagy vonzóereje lesznek a mai vetítő előadásnak.

*** Dr Móricz Ernő főorvos állapota.** Mint örömmel értesülünk dr *Móricz* Ernő Biharvármegye kiváló főorvosának egészségi állapotában lényeges javulás állott be. A főorvosnak néhány heti pihenőre van még szüksége, ezért egy hónapi szabadságot kért az alispántól.

*** Katonai kitüntetések** A hivatalos lap legutolsó száma közli, hogy Ófelsége a 4-ik honvéd gyalogezredben *Birtha* Sándor századosnak a 3. osztályu hadidiszítmény katonai érdemkeresztet adományozta, azonfelül megparancsolta, hogy *Hofmeister* Nándor századosnak, *Bozóky* Tasziló és *Hedrich* Richárd főhadnagyoknak és *Soós* István hadnagynak, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül, *Lakos* Róbert főhadnagy pedig az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatainak elismerésül a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék. Továbbá megparancsolta, hogy *Kiszlinger* István 37-ik gyalogezredbeli hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismerésül a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék. A 70-ik gyalogezredben: *Wolff* Gusztáv és *Lahota* József őrnagyoknak, *Hedviger* Manó, *Vas* Otmár és *Scabroth* Imre századosoknak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a katonai érdemkereszt III. osztályát adományozta, azonkívül megparancsolta, hogy *Poppera* Milivoj századosnak, *Bogiesevics* Milivoj és *Georgievics* Miklós főhadnagyoknak, *Bandl* Béla hadnagynak és *Weiner* József tart. hadnagynak a legfelsőbb elismerés tudtul adassék. Továbbá dr *Jeleszits* Dusan tart. segédorvosnak a koronás aranyérdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. Azonkívül megparancsolta, hogy *Kovács* Mihály 30-ik honvédgyalogezredbeli

századosnak és *Székely* István 19-ik honvéd gyalogezredbeli hadnagynak, *Székely* Sándor káptalani főszámvevő tisztnek a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

*** Kongregációk vallásos és hazafias ünnepélei.** A fővárosi Mária-kongregációk a háborúra való tekintettel szokásos nagygyűléseiket nem tartják meg, hanem ehelyett vasárnap a bibornok hercegprimás és a püspöki kar több tagjának részvételével vallásos és hazafias jellegű ünnepélyeket rendezett. Az ünnepség a Bazilikában reggel nyolc órakor tartott misével vette kezdetét. Dél előtt tizenegy órakor a régi országházban igen látogatott ifjúsági matiné volt. Délután a női Mária-kongregációk és a női hitbuzgalmi egyesületek tartottak ugyan csak a régi országházban gyűlést. A főünnepség este hat órakor volt. Elsőnek *Danczer* Béla főgimnáziumi igazgató a kongregációt mint a hazafias erények: a nagylelkűség, önzetlenség, lélekerősség és vidám készség iskoláját ismertette. *Bozóky* Géza dr egyetemi tanár Karitás és Mária tisztelet címen tartott hosszabb előadást, melynek végén indítványt tett, hogy a háborúban elesettek árváinak a kongregáció árvaházat létesítsen. A telek és az épület már a főváros környékén megvan s így az intézmény a közeljövőben már meg is valósul. *P. Somogyi* Jenő jézustársasági atya a kongregáció és a háború címen beszélt igen hatásosan. A befejező beszédet *Csernoch* János dr bibornok hercegprimás mondta. Miután a hercegprimás és a többi főpapok áldásukat adták a megjelentekre, a kongregáció himnusz éneklésével az ünnepély véget ért.

*** Kisapok adománya a sebesültek karácsonyfájára.** A nagyváradi lat. szert. katolikus papnövendékek 10 koronát küldtek szerkesztőségünkbe a sebesültek karácsonyfájára. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

*** A katonák karácsonyára.** A harctéren küzdők karácsonyára *Zboray* Gyuláné 10 koronát adományozott szerkesztőségünkben, mely összeget a polgármesteri hivatalnak átszolgáltattunk.

*** Sötétek az utcák.** A városnál tapasztaljuk minden téren a takarékoságot, tekintettel a nehéz viszonyokra. A többek között az utcák és terek világításánál is érvényesítik ezt a takarékoságot s ha módjával alkalmazzák, nem is lehet ellene senkinek kifogása, azonban a tulságba vitt takarékoság esetleg veszedelmet okozhat. Például *Telek*-utcán alig egy pár lámpára van szorítva az utca világítása, pedig ezen a nagyforgalmu utvonalon villamos közlekedés is van s a koromsötétségben könnyen nagyobb szerencsétlenség fordulhat elő.

*** A sebesültek karácsonyfájára.** *Tóth* Gyula p. ü. felügyelő ur 10 koronát hozott szerkesztőségünkbe a sebesültek karácsonyfájára. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

*** „Rózsavölgyi Album 1914. karácsony“** a napokban hagyta el a sajtót. Az album kiadója mellőzött minden üzleti számítást és ennek eredménye, hogy az album tartalmának összeállítása és kiállítása várakozáson felül sikerült. Országunk első zenemű, kiadó cégétől csak jót vártunk és a legjobbat kaptuk. 80 oldalon 33 értékesnél-értékesebb operett, kabaré, magyar és hazafias dalt tartalmaz a 4 koronás album.

Huszka, *Jacobi*, *Szirmai*, *Zerkovitz* világ-sikert aratott művei között találjuk a legnépszerűbb magyar és műdalokat, valamint az alkalmi hazafias darabokat a legjobb letétben. Az album izléses és diszes kiállítása, valamint gazdag tartalma révén a legalkalmasabb karácsonyi ajándék. Megrendelhető lapunk kiadójában, vagy az album kiadójánál: *Rózsavölgyi és Társa* cs. és kir. udvari zenemű kiadó cégénél, Budapest IV. Szervita-tér 5. sz.

*** Üldözzük a muszkát . . .** Érdekes levelezőlapot hozott tegnap a posta N. vármegyei tisztviselőnek. A levél az északi harctérről jött, tehát onnan, ahol minden legkisebb csapatmozdulat legjobban érdekel bennünket. A levelező-lap december 7-én kelt és már tegnap meg is érkezett, ami igen kedvező jel, mert eddig a tábori posta ily gyorsan nem hozott a harctérről értesítést. A levél írója december 5-én küldött legutoljára levelet és akkor azt írta, hogy igen nagy harcra készülnek minden vonalon. Ezer aggodalom közepette várták az újabb értesítést, mely kitudja miről számolhat be. Tegnap végre megérkezett a levél, még pedig a lelkesedés, az öröm hangján írott levelező-lap. A rövid, de annál többet mondó rózsaszínű tábori levelező-lapon a következők állanak:

. december 7.

Nekünk a Mikulás meghozta az örömet az egész vonalon. Most már mi üldözzük a muszkát. Annyira fut előttünk, hogy alig bírjuk követni a csuszós hegyi uton.

B. . . .

A levelező-lap katonatisztől származik, tehát autentikus annál is inkább, mert maga a tiszt is részt vesz az üldözésben, mint ahogy részt vett a muszka hordáknak az egérfogóba való bekergetésében.

*** Használjunk hadisegély postabélyegeket.** A magyar kir. posta a háboruban elesettek özvegyei és árvái javára hadisegély-postabélyegyet bocsátott ki. E bélyeg 2 fillérrel drágább a rendes postabélyegnél, de ezt a két fillért a háboruban elesettek özvegyei és árvái részére adjuk, akiknek helyzetén mindenkinek a saját tehetőségéhez képest kell segíteni. Ezért bocsátotta ki a posta ezeket a hadisegély-bélyegeket, hogy ezeknek a vásárlása által 2 fillérenként is segíthessünk a háboruban elesettek özvegyein és árváin. E bélyegeket kaphatók (5 és 10 filléres) az összes postabélyeg elárúsító kelyeken. Az egész sorozat egyelőre csak a *Kossuth-utcai 3. sz. postahivatalnál* kapható.

*** A könyvtár-bizottság gyűlése.** A városi nyilvános könyvtár ügyeit intézőbizottság tegnap délután a könyvtár olvasótermében dr *Adorján* Ármín biz. előadó elnöksége alatt gyűlést tartott. A gyűlés jelen voltak: dr *Adorján* Ármín, dr *Agoston* Péter, *Beke* Boldizsár, *Bodnár* János, *Farkas* Etelka, dr *Kovács* Bertalan, dr *Kovács* S. János, *Réz* Mihály, *Sas* Ede. A gyűlésen a folyó ügyeket intézték el, amelyeket *Bodnár* János könyvtárőr terjesztett elő. Az ajándékozónak köszönetet szavaztak s a M. és K. O. F. által ajándékozott 600 K rendkívüli segélyt felhasználják a katalogus készítésére. A hadbavonult segédőr helyettesítésére egy közs. isk. tanító berendelésére kérik fel a városi tanácsot. 460 K értékű folyóiratot rendeltek meg a jövő évi költségvetés terhére.

*** Vásonhulladékokat adományozzunk.** A hadapródiskolában berendezett hadi kórházban is áldásos eredménnyel folyik a samaritánus munka: a haza védelmében megsebesült katonák ápolása. Tekintettel azonban a sebesültek szá-

mára, a hadi kórház a különböző célra szükséges és alkalmas vászonművekben szűkösödik. Jóllehet, hogy Nagyvárad város közönsége dieseretes módon kiveszi részét az áldozatkészségből, mégis kérve-kérjük egy a szakmabeli kereskedőket, mint a esaládokat, hogy különösen párnaáthuzatok készítéséhez és foltozásához és fehéreneműek foltozásához alkalmas vászonhulladékokat adományozni sziveskedjenek a hadapródiskolai hadi kórház részére.

*** Adományok a hadapródiskolai kórházra.** „A honvéd hadapródiskolai hadikórházhoz ujabban a következő adományok érkeztek: Vadász Albertné urnától Nagyvárad: 5 üveg tokaji bor; dr Molnár Imre jogtanár úrtól Nagyvárad: 20 liter bor; Faludi Miksa úrtól Nagyvárad: mankók készítésére szolgáló 10 drb egyenként 10 méteres rud és 40 drb léc; Diósi Ignác Fia Lajos úrtól Nagyvárad: éjjeli szekrények készítéséhez szükséges 100 drb fél colos deszka és 50 drb léc; Faragó Gézáné, szászados neje Nagyvárad: 6 drb ágylepedő és különböző férfi fehéreneműek. Ezen nemes szivre valló hazafias adományt a hadapródiskolai hadikórházban ápolt harcosok nevében hálással köszöni: dr dálnoki Kovács Áron főorvos, mint a kórház parancsnoka.”

*** Pályázat katonák ételmezésére.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a budapesti állomáson állandóan elhelyezett összes honvéd csapatok, intézetek, tisztek, egyéb havidíjasok, nős altisztek stb. valamint az összpontosítások, feyvergyakorlatok és mozgósítás alkalmával ide bevonuló legénység számára szükséges élelmiekké ujjabb ajánlati tárgyalás útján való biztosítása tárgyában, az ajánlati tárgyalás 1914. évi december hó 18 án délután 3 órakor az I. Ferenc József honvéd gyalogsági laktanyában (Budapest, Üllői-ut, a Népligettel szemben (törzsépület) I. em. 65. szoba) fog megtartatni. Bővebb részletek a hivatalos órák alatt, az alulírott kamara hivatalában tudhatók meg. Nagyvárad, 1914. december hó 14-én. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara. Dr Moskovits József s. k., elnök. Dr Sarkadi Lajos s. k., titkár.

x Kőhögés, hurut, rekedtség ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária építőgyár Rt.

x Karácsony szenzációja. Aszódy Kossuth utcai központi főüzletébe és a Rákóczi-uti fiókba a karácsonyi összes cukorkák és csokoládé bonbonok megérkeztek, az eladás ragyban és kicsinyben megkezdődött. Katonaszág részére csokoládé nagybani árk számíttatnak. Karácsonyfára friss szalon cukorkák kilója K 2.20 Ajánlom sok sokféle tea kenyereket, rendkívüli finom halkonzerveimet, gyermekeknek ezer és ezertféle karácsonyi cukorkákat. Kugler Gerbeaud-bonbonok főlerakata. A Kugler Gerbeaud kedvelőitől karácsonyra és újévre előjegyzéseket már elfogadok. — Cognak, rum, likőrök, teák, szalámi, szardínia, pisztáng óriási raktár. Egyidejűleg ajánlom Aszódy 8-féle zamatu pörkölt kávéimat. Nagy raktár fehér kockacukorban, melyet a régi olcsó árban árusítok Rákóczi-uti tea és kávéüzletben Tea szervizek előnyös árban eladatnak. Telefon: Kossuth-utca 635 szám, Rákóczi ut 610 szám. Legfinomabb csokoládés teakenyér egynegyedkiló 1 korona.

*** Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x Kiadó hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatával havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x Kiadó lakás 3-4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60. továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, amelyek nem esnek a moratorium intézkedése alá, takarékbetétkönyveikre és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák d. e. 9-től 12-ig.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedden: Gyurkovics leányok.
Szerdán: Ezüst pille.
Csütörtökön: Művészt.
Pénteken: Sybill.
Szombaton: Böregér.
Vasárnap délután: Leányvásár; este: Karácsonyi álom.

Ezüst Pille.

Nem lehet panasz a Szigligeti színház ellen, hogy nem ad a közönségnek elég új-donságot. Kapunk újdonságot eleget és ha egyik másik nem is veri éppen a eget kiválóságával, de legnagyobb rész alkalmas arra, hogy ebben a háborus világban az ember egy kicsit szórakozzék, elfelejtkezzék a mindennapi bajokról.

Erre a célra nagyon jó az Ezüst Pille is, melyet Arnold és Bach bohózata után operetté Gábor Andor dolgozott fel, zenével pedig Szirmay Albert látott el. Van benne

néhány humoros helyzet, amelyeken lehet nevetni, annál inkább, mert az embernek eszébe jut, hogy ezek a kedves helyzetek tulajdonképpen jó részt régi jó ismerősei, amelyek felfrissítve is újra élvezhetők. Gábor Andor az ismerős mesét ügyes tollal dolgozza fel és szövi át új tréfákkal. A darab zenéje azonban nem dicsekedhetik semmi kiválósággal.

Legtöbbet ért az egészben az előadás. Tompa Béla kedves, eredeti humorával, kaegatató figurát tudott csinálni Czvillinger Herman szerepéből. Vig Mancsi igen ügyesen játszott és énekelt Lili szerepében. Tánccát megisméltették. Nagyon tetszett Lakatos Ilonka temperamentumos játéka. Sok megérdemelt tapsot kapott Sik Rezső, Perényi Kálmán, Vank István, T. Pogány Janka. A közönség aránylag elég szép számmal töltötte meg a színházat.

A Gyurkovics leányok. Ma, kedden este Herczeg Ferenc kitűnő színműve A Gyurkovics leányok lesz műsoron, amely azokból a közkedvelt műsordarabokból való, amelyek még ma is állandóan nagy közönséget vonzanak.

Ezüst pille. Szerdán este a vasárnap bemutatott Ezüst pillét tüzte ki előadásra a színház.

Legújabb táviratok.

Tisza a királynál.

Bécs, december 14. A király ma délben másfélórás kihallgatáson fogadta Tisza István grófot.

Bécs, december 14. Tisza István a királynál történt kihallgatása után felkereste gróf Berehtold külügyminisztert, akivel sokáig tanácskozott.

A karácsonyi béke.

Berlin, december 12. Római jelentések szerint a pápa ismét lépéseket tett a hadviselő feleknél a karácsonyi békekötés érdekében.

Krakó mellett megszűnt az ágyuharc.

Berlin, december 14. (Tud. táv.) Krakó mellett az ágyuharc megszűnt. A vasuti forgalom rendes mederbe terelődött s ezzel egyidejűleg megkezdődött az élelmiszerek szállítása is.

Mit tud egy megrongált török hajó.

Konstantinápoly, dec. 14. (Tud. táv.) A Sultan Jeliz nagy cirkáló hajó, melyről az orosz jelentések azt híresztelték, hogy megsérült. 10-én lángaborította Tatumot.

Agyonlőtt ujságíró.

Berlin, december 14. Kairóban elfogták a Hornsladuthu levelezőjét. A levelező a fogságból szökni akart, mire agyonlőtték.

Harc a tengeren.

Amsterdam, december 14. Muszka sziget felől erős ágyutüzelés hallatszik. Nagyon valószínű, hogy az Eutel Fridrik megütöközött az angol flottával.

Német jelentés a harcterekről

Berlin, dec. 14. A nagy főhadiszállás jelenti. A franciáknak Maas és Vogezei közötti állásaink ellen intézett gyengébb támadásait könnyű szerrel visszavertük. Egyéb-ként nyugati hadszíntérről ugyiszintén Kelet-Poroszból és Dél-Lengyelországból nincs fontosabb jelenteni való. Észak-Lengyelországban hadműveleteink tovább folynak. Az orosz ér francia hivatalos híradásokhoz a következő megjegyzéseket kell fűznünk.

Pétervár, dec. 14. Hivatalosan jelentették, hogy Krakótól délre támadásunkat folytattuk, több német ágyut és géppuskát zsákmányoltunk és mintegy 200 foglyot ejtettünk. Tény: hogy Krakótól délkeletre harcoló csapatainknak egyetlen embere és egyetlen ágyuja vagy géppuskája sem került orosz kézre. December 12-iki párisi hivatalos híradás azt állítja, hogy Vaillytől északra keletre egy német üteg teljesen megsemmisült. Douxoudeban Vigneuffes Hattonshattól nyugatra két német üteget pusztítottunk el. Egy nagy kaliberűt és egy légi járművek részére készültet. Ugyanazon a vidéken a franciák egy erődházat felrobbantottak és több árkot elpusztítottak. Mindezen jelentések koholtak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Galiciában bekerítették az oroszokat.

Budapest, dec. 14. A Budapesti Hirlapnak a harctérre küldött tudósítója jelenti, hogy csapataink Galícia nyugati részében az orosz hadsereget két oldalról bekerítették. A Kárpátokból előtörő katonaságunk gyorsan nyomul előre, maga előtt üldözve az oroszokat. Az orosz hadseregben a kolera ismét nagy erővel dühög. E miatt két hadtestet ki kellett vonni a tűzből. Lovaságunk a fejvesztetten menekülő ellenségnek rengeteg kárt okozva mindenütt nyomában van.

A sajtófőhadiszállás új helye.

Budapest, december 14. A sajtófőhadiszállást egyelőre Rimanovákra viszik.

Az angolok 3 hajót vesztek a falklandi csatában.

Berlin, december 14. A legújabb értesülések szerint az angolok a falklandi csatában 3 hajót vesztek.

9000 újabb orosz fogoly.

Budapest, december 14. Hivatalos. Nyugat-Galiciában folytattuk az oroszok üldözését, mely kisebb-nagyobb harcok közben észak felé mindenütt tért nyert. Immár Dukla is újból birtokunkban van. A Kárpátokon át előrenyomult oszlopaink tegnap és tegnapielőtt 9000 oroszot fogtak el és 10 géppuskát zsákmányoltak. Arevonálunkon Rajbrodt és Krakótól keletre fekvő területek között, valamint Dél-Lengyelországban a helyzet változatlan maradt. Lovitztól északra szövetségeseink támadása az alsó Bzura fele még előbbre haladt. Hőfer. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

NYILTÉR

...

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a városi Apolló palotában levő

Városi kávéházat

f. évi december hó 5-én, szombaton megnyitottam.

Nagy áldozatkészséggel, a legmodernebb berendezéssel készült kávéházamban 32 családi páholy, 4 billiárd asztal áll rendelkezésre. Összes helybeli, fővárosi és vidéki lapok, folyóiratok olvashatók. Szolid polgári árak mellett szolgálók fel színházi vacsorát fehér asztaloknál.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Bürger Ernő

a Városi kávéház tulajdonosa.

Minden este Hamza Gyuszi zenekara játszik.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÁZÁS

...

A karácsonyi számba szánt dolgozatokat szíveskedjenek t. munkatársaink f. hó 18-ig beküldeni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Cement, cementcsövek, fedellemez, gipsz,

csatornázás

ismert jó minőségben.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. sz.

Telefon 969.

Telefon 969.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

31183—1914. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 9076. resz. számú rendelete alapján felhívom mindazokat, akik talált katonai felszerelések: ruházat, takaró, láteső, kerékpár, szerszám, edény, lőszer, nyereg, kézi lőfegyver, kard, lőszer, tüzérségi lövedék hüvely birtokában vannak, hogy ezen tárgyaknak a katonai hatósághoz vagy a

rendőrkapitányi hivatalhoz haladéktalanul leendő beszolgáltatása végett annál is inkább gondoskodjanak, mivel ellenkező esetben az 1878. évi V. t.-c. 365. §-ában foglalt vétséget követik el s ezért megfelelően fognak büntettetni.

Nagyvárad, 1914. dec. 10.

Gerő,

rendőrkapitány.

Első nagyváradai cementipar.

Készítünk granitó, terrazzo, mőkő és minden e szakmába vágó munkákat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kívánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legelőnyösebb és legmesszebb menő jóállás mellett készítünk. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.

Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Biharmegyei Községi és Körjegyzők

Takarékszövetkezete

(A Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság kebelében)

Nagyvárad, Rákóczi-út 6. szám. (Sarok épület)

Aláírási felhívás!

A „Biharmegyei Községi és Körjegyzők Takarékszövetkezete“ a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár r.-t. kebelében 1915 év január hó 1-én megnyitja

VII-ik évtársulatát

és felhívja Nagyvárad város és Biharmegye t. közönségét az évtársulatba való belépésre.

A szövetkezet célja, hogy kötelező heti befizetésekkel tagjaink tőkét gyűjtsön és így tagjait takarékosra szoktassa, másrészt, hogy tagjainak olesó kamat mellett hetenkénti koronás részletekben visszafizethető kölcsönökkel segélyre legyen.

Egy törzsbetét heti 1 korona befizetésre kötelez és

150 korona kölcsön felvétellel nyújt módot, mely kölcsönök betáblázás, vagy értékpapir fedezet mellett kezesség nélkül, személyi kölcsönök pedig kezesség mellett (váltóra, vagy kötelezőnyre) adatnak ki.

Ezen kölcsönök a heti befizetésekkel 3 év alatt törleszthetők le, mely idő elteltével az évtársulat felszámol és a tagok befizetett összege a haszonrészesedéssel együtt a kölcsöntartozás levonásával visszafizettetik.

Beíratási díj törzsbetétenként 60. fillér. Az összes befizetések a szövetkezet üzleti helyiségeiben eszközölködnek. Vidékiek befizetéseiket postai csekk útján teljesíthetik.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
28920—1914. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 16600—1914. eln. számú körrendelet folytán ezennel közzétteszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradai és idegen illetőségű 1878. évtől 1890. évig bezárólag terjedő időben született azon népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléje, a kik az 1913. év végéig a sorozó vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által fegyverképteléneknek osztályoztattak, illetőleg katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság által hozott határozat alapján a hadsereg, haditengerészet, honvédség vagy csendőrség kötelékéből az 1913. év végéig elbocsáttattak vagy állításkötelezett-ségüknek eddig még eleget nem tettek.

1914. évi december hó 12-ik napjától december hó 22-ik napjáig terjedő időben fog megtartatni a volt csendőr ismétlő iskolában (Lázár Vilmos-utca 3. sz. a.) és pedig a következő sorrendben:

1914. évi december hó 12-ik napján, szombaton a nagyváradai illetőségű és 1890. és 1889. évfolyambeliek (24 és 25 évesek);

1914. évi december hó 14-ik napján hétfőn a nagyváradai illetőségű 1888., 1887., 1886., 1885. és 1884. évfolyambeliek (26, 27, 28, 29 és 30 évesek);

1914. évi december hó 15-ik napján kedden a nagyváradai illetőségű (1883., 1882., 1881., 1880., 1879 és 1878. évfolyambeliek (31, 32, 33, 34, 35 és 36 évesek);

1914. évi december hó 16-ik napján szerdán az október 1—18 napjain tartott népfelkelő bemutató szemlééről bármi okból elmaradt nagyváradai és idegen illetőségű 1894. 1893. és 1892. évi születésű (20., 21., 22. évesek) népfelkelésre kötelezettek;

1914. évi december hó 17-ik napján csütörtökön a nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1890., 1889. és 1888. évfolyambeliek (24., 25., 26. évesek).

1914. évi december hó 18-ik napján, pénteken az idegen illetőségű 1887. és 1886. évfolyambeliek (27. és 28. évesek);

1914. évi december 19-ik napján, szombaton az 1885. és 1884. évfolyambeliek (29. és 30 évesek);

1914. évi december hó 21-ik napján, hétfőn az 1883., 1882. és 1881. évfolyambeliek (31, 32, 33 évesek.)

1914. december 22-ik napján, kedden az 1880., 1879. és 1878. évfolyambeliek (34, 35, 36 évesek.)

Ennek folytán felhívom a népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a fent jelzett helyen tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben a legszigorubb büntetés terhe alatt pontosan jelenjenek meg.

Azok a népfelkelésre kötelezettek a kik valamely bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezet papjelöltjei és a véderő törvény 29. §-a szerinti kedvezményt igényelhetnék ebbeli igényüket a népfelkelési bemutató szemle bizottság előtt érvényesíthetik. Azok, a kik az egyévi önkéntesi kedvezményre igényvel bírnának tekintet nélkül arra, hogy mikor szerezték meg középiskolai képzettségüket kérhetik, hogy a háboru tartama alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt viselhessék.

Az orvosi, állatorvosi vagy gyógyszerész tanulókat, illetőleg állatorvosi vagy gyógyszerész gyakorlatot folytató népfelkelésre kötelezettek alkalmasságuk esetén egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgálatra való beosztásukat végett tanulmányukat, illetőleg foglalkozásukat igazolni tartoznak.

Nagyvárad, 1914. december 1.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, szíveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernek részére, a mai árakon alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet küllelegességek, öltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sennenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egyes éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám: 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.